

TRABZON MİLLETVEKİLİ M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI BÜTÇESİ ÜZERİNDE TBMM GENEL KURULUNDA CHP GRUBU ADINA YAPTIĞI KONUŞMANIN ÖZETİ

✓ **Ekonomiyi değerlendirirken bütüne bakmalıyız**

Şüphesiz, enflasyon oranındaki, faizlerdeki düşüş, büyüme, ihracatın artması gibi konulardaki olumlu gelişmelere hepimiz sevinmekteyiz. Ama, bütün tablo gerçekten iyi mi diye baktığımızda, bunu söylemenin çok kolay olmadığını görmekteyiz.

Uygulamaya baktığımızda, dalgalı kurun kitaplarda yazıldığı gibi işlemediğini, Türkiye'deki yüksek faizler nedeniyle Türkiye'ye sürekli olarak sıcak para geldiğini ve sıcak para nedeniyle bollaşan dövizin, dövizin fiyatını düşürdüğünü ve aynı zamanda ithalata olan talebi artırdığını, artan ithalat talebine rağmen, yüksek faizlerle girmeye devam eden sıcak para nedeniyle dövizin fiyatının bir türlü yükselmediğini görmekteyiz. Yani, Türk Lirası dövize kıyasla değerli kalıyor. Bu nedenle Türk ekonomisi, ödemeler dengesinde bir açık problemiyle karşı karşıya kalıyor. Buna cari açık diyoruz. Cari açıkta hükümetin bugüne kadar yapmış olduğu tahminlerin hiçbiri tutmamıştır. Tabii ki tahminlerde yanılınılabılır, ama, gerçekleşme rakamlarını tahminlerle kıyasladığımızda, tam yüzde 100'ü aşan oranlarda bir sapma olduğunu görüyoruz. Hükümet, yüzde 100'ü aşan oranlarda sapmayla gerçekleşen bütçeleri, her yıl TBMM'ye getirmektedir. Hükümet, âdeta, sapmada bir istikrar yakalamıştır; bu istikrar, yüzde 100'ü aşan oranlardadır.

Cari açığın gerisine baktığımızda, bunu tetikleyenin, dış ticaret açığı olduğunu görüyoruz. İthalat ihracattan daha fazla artıyor, bu da dış ticaret açığını ortaya koyuyor. Ancak, özellik arz eden gelişme nedir: İlk defa bu yıl, yani 2005 yılında, 2001 krizinden bu yana, ihracatın ithalatı karşılama oranı en düşük seviyesine inmiştir. Bu bir alarmdır. Bakın, Ağustos 2005 rakamı, ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 61,9'dur; Ekim 2005'te de, bu rakam yüzde 62,6'dır. Yani, artık bu kurla ihracatçı devam etmekte zorlanıyor, bu kurla Türkiye bir ithalat cenneti oluyor. Bunun, büyüme üzerinde ve istihdam üzerinde yarattığı olumsuz etkiyi hepimiz biliyoruz. Büyüme var; ama, bu büyüme işsizlik yaratıyor.

✓ **Hükümetin pembe tablosu, sanal bir tablodur**

Değerli Türk Lirası, hükümete, biraz önce sözünü ettiğim göstergelere dayanarak pembe tablolar ortaya koyma fırsatını belki veriyor; ama, bu tamamen yanıltıcı, sanal bir tablodur. Bu tabloda, bütün sorunlar ertelenmektedir veya bütün sorunlar çözülmüş gibi gösterilmektedir, ama, gerçekte, bütün cesametiyle bu sorunlar ortada durmaktadır.

Türk Lirasındaki değerlenme sorunu varken, Hazine'den Sorumlu Bakanımız, bir demec verip "Türk Lirasına değerli diyenler, bu işi bilmiyor" diyor. "Türkiye'ye o kadar sıcak parayı getirenler, bu parayı piyasada bozduranlar enayi mi" diyor. Sayın Bakanın bu demeci verdiği anda, Merkez Bankasının web sayfasına bakıldığında, Merkez Bankasının web sayfasında,

Türk Lirasındaki değerlenme oranları gösteriliyor. Hükümet, en son IMF'ye vermiş olduğu niyet mektubunda da Türk Lirasındaki değerlenmeyi resmen kabul etmiş. Bakın, niyet mektubundaki cümleyi sizlere aynen okumak istiyorum: "Cari işlemler açığının artmasında güçlü sermaye girişleri ve sonuç olarak ortaya çıkan Türk Lirasının değerli konumunun da payı vardır." Sayın Bakan Türk Lirasındaki değerlenmeyi resmen kabul etmiş, IMF'ye beyan etmiş.

✓ **Kişi başına milli gelir 1998 yılındaki düzeyin biraz üzerindedir**

Hükümet diyor ki, Sayın Başbakanımız, Bakanlarımız diyor ki "biz, kişi başına millî gelirden, 2005 yılında 5 000 dolara yaklaştık, 2006'da da 5 216 dolara çıkacağız." Şimdi, olması gereken, Türk Lirasındaki değerlenmeyi yok edecek şekilde, kişi başına düşen millî gelir rakamını ortaya koymaktır. Sabit fiyatlarla millî gelire baktığımızda, 2005 yılında hükümet 4 964 dolar millî gelire ulaştık derken kişi başına, sabit fiyatlarla bu rakam, Devlet Planlama Teşkilatının rakamı 3 401 dolardır. Aynı rakam, 1998 yılında 3 156 dolardır. Yani, bizim, 2005 yılında geldiğimiz kişi başına millî gelir rakamı, 98 yılı millî gelir rakamının birazcık üzerindedir. AKP Hükümetinin geldiği noktada, bakın, 2003 başında bu rakam 3 025 dolarken 2005'te 3 401 dolar olmuş, 2006'da da 3 527 dolar; yani, 1998 yılı düzeyini yeni yeni aşıyoruz.

✓ **Değerli Türk Lirası dolayısıyla borç stokumuz daha az gözüküyor**

Değerli Türk Lirası, en başta hükümetin çok işine gelmektedir. Bir kere, kamu finansmanında ihtiyaç duyduğu fonları çok rahatlıkla bulabiliyor. Dışarıdan sıcak para geldiği için, bu parayı piyasadan bulması son derece kolay.

İki, borç stoku olduğundan daha az gözüküyor. Şimdi, hükümete yakışan, borç stokunu, değerli Türk Lirasına göre açıklamaktır. Ben bir hesap yaptım; bugünkü kuru yüzde 10 daha yukarı taşıdığınızda, borç stokumuz 11 milyar dolar artıyor. 2005 yılından itibaren borçlanma politikasını hükümet değiştirmiş, sabit faizli senetleri, değişken faizli senetleri ihraç etmeye başlamıştır. Neden; çünkü, bu kur, gerçekten aşırı değerli, borç verenler bu nedenle sabit faizli senetlere çok fazla itibar etmiyor, bu nedenle, kısa vadeye mecbur kalıyoruz. Vadeyi uzatmak için, uzun vadeli borçlanabilmek için, değişken faizli senet ihracına yönelmiştir hazinemiz. Bunun, kur riskinin hazine tarafından üstlenilmesi anlamına geldiğini hepimiz bilelim. Madem bu programa güven var, o zaman bırakalım, sabit faizlerle devam edelim, sabit faizlerle vadeyi uzatmaya çalışalım. Demek ki, başta hükümetin kendisi, bu programın kendisine pek inanmıyor; o nedenle, bugünü kurtarmaya çalışıyor.

✓ **Hükümet, sosyal güvenlik konusunda samimi değildir.**

Hükümet IMF'ye vermiş olduğu son niyet mektubunda, kendisine övgüler düzüyor, basiretli para politikası uyguladığını söylüyor; ama, hemen sonrasında "ama" diye başlayan bir cümleyle "para tabanı hedefine bu yıl uyamadık; onu biraz aşacağız..." Yine devam ediyor "maliye politikası alanındaki basiretli uygulamalarımız 2005 yılında da devam etmiştir" diyor. "Ama" diye başlayan bir cümleyle tekrar orada mazeret bildiriyor. "Bazı nedenlerle, daha önce çıkan af söylentileriyle bağlantılı olarak, prim tahsilatında ortaya çıkan düşüklük nedenleriyle, sosyal güvenlikteki 2005 yılı hedefini tutturamayacağız."

Programın önündeki risklerden, birincisi kur rejimi ise, ikincisi de yapısal reformlar dediğimiz alanlardır. Onların da başında sosyal güvenlik gelmektedir. Sosyal güvenlikte

hükümet büyük iddialarla işbaşına gelmiş, devraldığı sosyal güvenlik sistemini her zaman kötülemiş, her zaman batmış, çökmüş bir sistemden söz etmiş. Hükümete düşen nedir; bunu düzeltmektir. Sosyal güvenlik sistemine bütçeden yapılan transferlere baktığımızda, 2002 yılında bunun millî gelire oranı yüzde 3,6. Hükümet, 2003'te bunu 4,4'e çıkarmış. 2004'te yine 4,4, 2005'te niyet mektubunda "4,5 hedeflemiştik; ama, bunu biraz aşacağız" diyor. Ne olacak; 4,8 olacak. 3,6'yla aldınız, 4,8'e çıkardınız; hâlâ "sosyal güvenlik sistemini düzelterek" diyorsunuz.

✓ **Hükümete yakışan prim affına ilişkin tasarıyı Meclise getirip yasalaştırmaktır**

Hükümet, sosyal güvenlik sistemi konusunda vakit geçirmektedir. Bakın, niyet mektubunda diyor ki:"Af söylentileri nedeniyle prim tahsilatı olumsuz etkilendi."

Af nereden çıktı; yine Hazineden sorumlu Bakanımız, bu sosyal güvenlik açıklarını azaltmakla görevli olan Bakanımız, bir gün basına dedi ki; 2005 Martından sonraki prim ödemelerine kesinlikle müsamaha göstermeyeceğiz; yani, öncesini prim affı veya primlerin yeniden yapılandırılması kapsamına alacağız.

Şimdi, hükümete yakışan, daha doğrusu, bir bakana, sorumlu bir bakana yakışan nedir; bu cümlenin ertesinde, basında çıkan bu cümlenin ertesinde, hemen prim affına veya primlerin yeniden yapılandırılmasına ilişkin tasarıyı Meclise getirip, buradan çıkarmaktır. Binlerce, onbinlerce prim borçlusu bekliyor ne yapacağız, endişe içerisinde yaşıyor. İşin öbür yanında da, sosyal güvenlik kurumları prim alacaklarını tahsil edemiyor olmaları nedeniyle sorunlarla karşı karşıya. Bu nedenle Bağ-Kur'un prim tahsilatı 2005 yılında 1 milyar YTL azaldı.

✓ **Ücretlilerin yararlandığı özel gider indirimini; yani, vergi iadesini kaldıracaklar.**

Vergi reformu dediğimiz konu, Türkiye'de kayıtdışılığın kayda alınmasıdır. Birinci öncelik budur. Oranları, tabii ki, indirelim, yüksek vergi oranlarını indirelim; ama, kayıtdışılığı önleyecek çözümleri almadığınız sürece oran indirimleri, daima ve daima, vergi gelirlerinde azalışla sonuçlanacaktır. Hükümet en son bir indirim paketi açıkladı ve indirim paketi sonrasında kamuoyuna kayıtdışını önleme konusunda verdiği mesaj, herkes vergilerini ödesin, vergi oranlarını indirdik.

Oran indirimleri, başka önlemlerle desteklenmediği sürece, daima vergi gelirlerinde azalışla sonuçlanır. Bu indirim de, sadece ve sadece, vergi gelirlerinde azalışlar sonuçlanacaktır; Ancak, hükümet, onun bir önlemini almış niyet mektubunda; diyor ki: "Ücretlilerin yararlandığı özel gider indirimini; yani, vergi iadesini reforma tabi tutacağım."

Niyet mektuplarında yer alan bu ifadelerin tercümesi şudur: Ben ücretlilerin yararlandığı özel gider indirimini; yani, vergi iadesini kaldıracığım diyor hükümet. Kurumlar Vergisi hasılatındaki azalışı onunla telafi edecek öyle gözüküyor.

✓ **Bu hükümet döneminde küçük tasarruf sahiplerinin hesapları erimiştir.**

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun yayımladığı kasım ayı bülteninden size iki rakam vermek istiyorum: 10 000 YTL'ye kadar olan hesapların tutarı 2004 Eylülünde 28,6 milyar YTL iken, bu rakam 2005 Eylülünde 23,3 milyar YTL'ye düşmüş. Yani, küçük tasarruf sahipleri ki, bunlar 10 000 Yeni Türk Lirasına kadar olan hesapları kapsıyor; onların

hesaplarındaki 5,2 milyar YTL'yi bu tasarruf sahibi vatandaşlarımız ayakta kalabilmek için harcamak zorunda kalmışlar.

1 000 000 YTL ve üzerindeki hesaplara baktığımızda, oradaki hesap tutarı da, 2004 Eylülünde 55,5 milyar YTL iken, bu rakamın 2005 Eylülünde tam 81,5 milyar YTL'ye çıktığını görüyoruz; yani, 26 milyar YTL artmış. Yani, uygulanmakta olan program küçük tasarruf sahibini yok ediyor; ama, yeni milyonerler yaratıyor. Lütfen, BDDK'nın bu istatistiğini, hükümetimiz, Sayın Bakanımız dikkate alsın, tablo çok açıktır; küçük tasarruf sahibi, küçük esnaf, dar gelirli bu programın altında kalmış, ezilmektedir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.